1853. DERTIGSTE JAARGANG. N°. 75.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag**. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60, buiten Assen franco per post *f* 1,75.

ZATURDAG 17 SEPTEMBER.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **75** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

De Oostersche kwestie schijnt eene winter-kibbelpartij te worden, wel in staat, om aan de Europesche diplomatie de lange avonden te verkorten. Is de Turk strijdlustig — de Czaar begint ook zijne stem te verheffen, en, wat wij in ons vorig *Overzigt* voorspelden, de Alleenheerscher der Russen **wordt het penne-werk, zoo dikwijls gewijzigd en veranderd, hartelijk moê. Mogt hij maar niet naar het zwaard grijpen!**

Engeland biedt weinig stof tot Staatkundige bespiegelingen aan. Het stelt zich nu op eenige distantie van Turkije. Eerst heeft het zijn oudsten bondgenoot groote vernedering laten ondergaan — straks zal het *toezien*, dat hij geslagen wordt, en welligt vinden wij het, bij de ontknooping van het Staatkundig drama, bezig om uit het wankelend gebouw met anderen, het een en ander weg te halen en te huis te brengen. Het magtige Rijk zelf is rustig en zet zijn handels-ligchaam meer en meer uit. Onder de teekenen des tijds, die in Groot-Brittanje opmerking verdienen, behoort ook de verlevendiging in het deelnemen aan de Vrijmetselarij, een verschijnsel, dat gelijkelijk de orthodoxe Protestanten en de R.-Catholijken verontrust. De cholera, die zoovele Rijken van Europa bezoekt, verscheen ook in Engeland. Te Newcastle en Liverpool zijn reeds verscheidene cholera-gevallen voorgekomen. Wij eindigen deze korte revue over Engeland met een verblijdend landhuishoudkundig berigt, namelijk dit: „de aardappeloogst in Ierland belooft zeer gunstig te zullen zijn, en ook de overige gewassen staan zeer goed."

Frankrijk's politiek nieuws was in de jongste dagen zeer schraal, en is naauwelijks in staat, om eene rubriek van tamelijk belangrijke gemengde berigten op te leveren. Ter herinnering van den dapperen Bugeaud, werd onlangs een monument opgerigt, en Changarnier, dat levend monument van de bedriegelijkheid en wispelturigheid der Volksgunst, ontving van eenige getrouwen toch nog een eeredegen, maar stil — opdat Louis Napoleon III, Keizer der Franschen. niet boos werd! De Algemeene Raad van het Departement der Aude heeft den wensch geuit, dat eene Nationale belooning mogt worden toegekend aan hem, die een middel weet aan te wijzen, 't welk de vreesselijke ziekte in de druif kan stuiten en voórkomen. De Departements Raden van Frankrijk, niet meer in 't lange en in 't breede over de Staatkundige aangelegenheden des Lands mogende keuvelen, wijden nu hunne aandacht op de stoffelijke belangen van hunne eigene huishouding en van die des geheelen Rijks. Onder de vruchten dier werkzaamheid zullen nu ook wel onbekookte theoriën te voorschijn komen, **maar deze worden weldra gevonnisd door het gezond oordeel der Natie, onder wier bevatting zulke zaken vallen**, en een enkel goed voorstel, gelijk het straks genoemde, kan ook veel middelmatigs of on- practisch vergoeden.

Pius IX, die een uitstapje naar het kasteel Gaudolfo wil ondernemen, werd daarin aanvankelijk verhinderd door de menigvuldige arrestatiën, die in Rome dezer dagen werden uitgevoerd. Men zegt, dat het getal gevangen genomenen reeds 200 bedraagt en dat zich daaronder verscheidene personen bevinden, bij den Paus persoonlijk bekend. De Romeinen hebben toch een geheel eigen begrip van de „heiligheid" des heiligen Vaders en van den eerbied en gehoorzaamheid aan Pius verschuldigd als „*wereldlijk*" vorst. Hier te Lande kan men daarvan niet tot een klaar begrip komen, en *de Tijd*, Noord-Hollandsche Courant, zou vele eenvoudige Protestanten verpligten, met hen eens, door dat blad, in Rome te brengen en nadere kennis te doen maken met R. Catholijke personen, die den „heiligen Vader" persoonlijk kennen en zoo den geheelen dag onvermoeid bezig zijn om zijn leven te verbitteren en zijn regerings-systeem te doen vallen, des noods door oproer!

De Keizer van Oostenrijk wacht de Keizer van Rusland te Olmutz, waar een kamp is opgeslagen van 40,000 man en 126 stukken geschut. Men zou schier meenen, dat in Europa geene diplomatieke salons meer werden gevonden, als onlangs te Weenen geene conferentie over de Oostersche kwestie was gehouden, trouwens waar vindt men thans de Monarchen en de Staatslieden en de hooge krijgs-oversten? In militaire kampen. 't Is of men in dezen bij uitnemendheid vredelievenden tijd, **geen aangenamer** voorwerp van beschouwing heeft, dan het *kanon*. Volgens een gerucht zou de lang vermiste Hongaarsche Keizerskroon zijn gevonden. Zij was begraven nabij Orsowan. Die het nog niet gelooft is daarom nog niet dwaas. Wij spreken wel eens nader over die kroon, waaraan het Hongaarsche volk zoo veel historische waarde hecht.

In Pruissen was dezer dagen de aandacht gevestigd op het besluit, waarbij in het Tolverbond de inkomende regten op de granen van 15 Sept. tot 1 Januarij 1853, werden opgeheven en op de kerkvergaderingen, waarin de belangen van **het Protestantismus in beraadslaging kwamen. Men begrijpt dat die vergaderingen in dezen** tijd van dubbele beteekenis zijn, nu Rome, dat in Italie een kreeftengang heeft, in Duitschland, Engeland en Nederland met den storm pas tegen het Protestantismus oprukt.

Te Frankfort zijn aan de *Israëlieten* en de *boeren* gelijke staatkundige regten geschonken, en wel met 788 tegen 71 stemmen. Maar — 6000 stemgeregtigden gingen de stembus voorbij! — Men is in Duitschland nog al ingenomen tegen de Joden, omdat zij in de revolutie van 1848 eene zeer bedrijvige rol speelden èn door hun geld èn door de pers, waarvan zij zich in onderscheidene plaatsen meester maakten.

De zittingen onzer Eerste en Tweede Kamer zijn op 10 dezer gesloten. De Minister van Binnenlandsche Zaken, heeft, in zijne korte sluitings-rede verzekerd, dat de wet op de kerkgenootschappen — nu reeds door 's Konings goedkeuring bekrachtigd — in *milden zin* zal worden ten uitvoer gelegd. Het *Handelsblad*, dat zich in deze zaak tegenover de meerderheid der Natie en de Regering plaatste en weinig reden zal hebben om zich over zijn kerkelijken heirtogt groot te maken, heeft zijne kolommen over deze kwestie gesloten met eerbiedige onderwerping aan de wet — eene vrijwillige daad, die door niemands erkentelijkheid zal worden gekroond!

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Uit Luxemburg schrijft men, dat de aftreding van het ministerie met spijt is vernomen; zij is alleen te wijten aan de nalatigheid van den minister van buitenl. zaken, die o. a. een voorstel van Pruissen tot daarstelling eener telegraphische linie geheel onbeantwoord heeft gelaten. De ministers, die nalatigheid vernomen hebbende, hebben dadelijk hun ontslag gevraagd, omdat zij niet verantwoordelijk er voor wilden wezen. — Men verwacht niet veel goeds van de mannen, die voor het nieuwe kabinet worden vooropgezet.

— Z. M. heeft tot ridder met de ster van de orde der eikenkroon benoemd, den generaal Rolin, adjudant van Z. M. den keizer der Franschen, en voorts tot kommandeur dier orde, **den heer Favé, ordonnans-officier van Z. M. den Keizer der Franschen.**

— Men leest in de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode:* Eenige weken geleden, werd men eensklaps verhinderd, met eene der metalen kabels van den onderzeeschen telegraaf tusschen Scheveningen en Oxfordness te werken. Onmiddelijk met eene stoomboot van de Engelsche naar de Nederlandsche kust een naauwgezet onderzoek op zee ingesteld zijnde, ontdekte men, op een afstand van 2 Eng. mijlen van het Scheveningsche strand, dat een der kabels was doorgehakt. Van deze bevinding eene aanklagt bij de bevoegde autoriteit ingediend zijnde, is daarvan proces-verbaal opgemaakt en aan de justitie opgezonden. Naar men verneemt, is reeds terstond een gestreng onderzoek naar de daders ingesteld.

's Gravenhage, 13 Sept. Men verneemt, dat de koning bereids bekrachtigd heeft het wets-ontwerp tot regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen.

— Z. M. de Koning heeft den kapt. D. S. Reese, alhier, vereerd met dankbetuiging voor het krijgsmanslied, *ten strijde en na den strijd*, opgedragen aan het nederl. leger.

Amsterdam, 13 Sept. Heden namiddag ten 1 ure werd de *tentoonstelling van bouwmaterialen*, van wege de *vereeniging voor volksvlijt* en de maatschappij *tot bevordering der bouwkunst*, plegtig geopend, met eene redevoering van dr. Sarphati, als voorzitter der vereeniging voornoemd.

— Heden is op den Rijnspoorweg, even voorbij Driebergen, met den trein die te $2\frac{1}{2}$ ure alhier aankwam, een man overreden, die onmiddelijk verpletterd was. De aanleiding tot dit ongeval is nog niet bekend.

— Uit Utrecht wordt gemeld, dat de heer Zwijsen, aartsbisschop van Utrecht den 8sten dezer aldaar is gearriveerd, om Z. M. den Koning, bij Hds. komst op den 14, te complimenteren.

— Als een voorzeker hoogst zeldzame bijzonderheid vermelden wij, dat in het Nederl. Israëlitische oude-mannen- en vrouwenhuis alhier, eergisteren avond te 11 uur is overleden Mozes Zwart, oud 86- en een half uur later zijne vrouw Naaltje de Vries, oud 83 jaren, gehuwd geweest sedert 1801, welk echtpaar sedert 1846 in genoemd gesticht werd verpleegd, alwaar het in 1851 zijne gouden bruiloft vierde. Gedurende de 52 jaren van hunnen echt, waren zij dus slechts een half uur gescheiden.

14 Sept. Volgens ontvangen berigt is den 9 dezer, na een gunstigen overtogt, met eene stoomboot een derde kabel voor den onderzeeschen telegraaf te Scheveningen aangebragt.

— Eergisteren heeft aan het provinciaal bestuur te Utrecht de aanbesteding plaats gehad van den aanleg der electro-magnetische telegraaflijn van Utrecht, over Kuilenburg en Bommel naar 's Hertogenbosch, in drie perceelen.

15 Sept. Heden middag omstreeks 3 ure is de heer Lassaigne, vergezeld van een onzer stadgenooten, weder van het Drilveld met zijn prachtigen ballon opgestegen, terwijl de heer Julio ook nu weder aan afhangende koorden gymnastische exercitiën uitvoerde.

— Dezer dagen is door Z. M. den Koning uitgevaardigd de wet voor het toezigt op de kerkgenootschappen (dato 10 dezer).

— Bij besluit van den 13 September j. l. heeft Z. M. goedgevonden tot voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, gedurende de zitting van 1853—1854; te benoemen den heer Mr. J. A. Philipse, lid dier Kamer.

Rotterdam, 13 Sept. Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt alhier, zijn den 12 dezer aangegeven 51 cholera-lijders, 10 hersteldén, 27 overledenen.

14 Sept. Volgens ontvangen berigt van Zr. Ms. gezant te Berlijn, heeft de Pruissische regering bepaald dat, van den 15den dezer maand tot het einde dezes jaars, geen invoerregt zal worden geheven van granen, peulvruchten, meel en andere op den molen bewerkte producten, met name gebroken en gepeld koren, gort, griesmeel en grutten, gebroken of gepelde gierst.

Legerplaats bij Zeist, 14 Sept. Heden morgen heeft Z. M. de Koning de legerplaats verlaten en zich naar Utrecht begeven; vooraf heeft Z. M. eene legerorder gegeven, waarbij aan de troepen in en om de legerplaats vereenigd, HD. zeer groote tevredenheid werd kenbaar gemaakt, zoo over de wijze van dienen, als over de goede discipline, tenue-proprieteit, de orde en bedaardheid, welke bij de exercitiën, zoowel met als zonder vuur, door hen waren in acht genomen.

Utrecht, 13 Sept. Gisteren maandag hebben de troepen in het kamp gewone infanterie-exercitiën gehouden, onder bevel van Z. M. den Koning, en zijn omstreeks 10 ure, na voor zijne Z. M. gedefileerd te hebben, weder ingerukt. — Heden hebben voor het laatst groote evolutiën in het vuur plaats.

14 Sept. Heden morgen ten $9\frac{1}{2}$ ure heeft Z. M. onze geëerbiedigde en geliefde Koning zijn plegtigen intogt binnen Utrecht gedaan. Eene ontelbare schare had zich reeds vroegtijdig op weg begeven, ten einde den geliefden vorst, die ten $8\frac{1}{2}$ ure, omringd en gevolgd door de eerewachten uit de burgers en uit de studenten, van de Bilt was vertrokken, den eersten welkomstgroet te brengen. Bij de Gildbrug gekomen, alwaar van wege het stedelijk bestuur eene fraaije eerepoort was opgerigt, werd Z. M. ontvangen door de stedelijke regering en het studentenkorps te voet, terwijl de stedelijke schutterij met hare muziek, nabij de stedelijke regering, bij de gezegde eerepoort was geplaatst. Nadat Z. M. door den heer Burgemeester met eene aanspraak was verwelkomd, begaf de trein voor den plegtigen intogt in de stad zich op weg.

Van het oogenblik af dat de heer burgemeester Z. M. had toegesproken en de trein zich in beweging zette, werd het geschut gelost en werden eert saluschoten gedaan totdat Z. M. het hôtel van hoogstdeszelfs Commissaris had bereikt. Op hetzelfde oogenblik dat het geschut zich deed hooren. werden al de klokken van den dom-toren geluid, waarmede werd voortgegaan gedurende het lossen der salutschoten.

Aan het einde der Voorstraat, waar van wege de stad een kolossale en prachtige eerepoort was opgerigt, werd Z. M. verrast door het gezang van een groot aantal kinderen, behoorende tot de verschillende Hervormde armenscholen dezer stad.

— Bij gelegenheid van Z. M. verblijf alhier, zal er op Vrij-

DE VERTELLER ENZ.

ENGELTJE VAN DER VLIES, te Pijnacker.

Het kan niet onbelangrijk geacht worden, vooral uit een wetenschappelijk oogpunt, de aandacht te vestigen op genoemde vrouw, die op den 20 Augustus dezes jaars haren 66sten verjaardag beleefde, en wier voortdurend bestaan gerustelijk als een wonder kan worden aangemerkt. Daar het gebleken is, dat sommigen vermeenen, dat zij niet meer in het rijk der levenden verkeert, en bij hen, die haar bezochten, dikwijls twijfel gerezen is, om geloof te slaan aan hare betuiging: „Sedert Mei 1818 heb ik niets meer gegeten, en sedert 10 Maart 1822 ook niets meer gedronken," zoo wil ik uit het verslag, dat door de subcommissie der provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt, residerende te 's Gravenhage, in 1826 is opgemaakt, eenige bijzonderheden ontleenen, en daarop de aandacht van de twijfelenden vestigen, te meer daar sedert dien tijd in hare wondervolle positie nog geene de minste verandering is ontstaan, dan eene nu zeer zigtbare verzwakking en afneming van krachten, waarom zij die er belang in stellen haar te zien en te spreken, en zich van har n ootmoedigen God onderworpen wil wenschen te overtuigen, dit niet moeten uitstellen.

Engeltje van der Vlies is geboren te Schiedam, op den 20 Augustus 1787, uit Frederik van der Vlies en Johanna Rynbende, eenvoudige lieden uit de mindere burgerklasse.

Van 1802 tot 1805 was zij als werkmeisje in dienst bij zekeren J. Hofman, op het Hoofd te Schiedam, en heeft, hoewel zeer zwak zijnde, in dien tijd van geene ziekte geweten. Den 6 Julij 1805 kwam zij in dienst bij den eerwaarden heer J. Hoek toen predikant te Pijnacker, en genoot tot 1811, dus zes jaren, eene redelijke gezondheid. Het was te dezer tijde dat haar eenige broeder, onder bewind van Napoleon, in de loting viel, hetwelk haar zoo geweldig trof, dat zij van toen af hevige zenuwtoevallen kreeg, en achtervolgens onder geneeskundige behandeling was van de te Pijnacker gevestigde chirurgijns en der medicinae doctoren A. en J. M. van Stipriaan Luïscius, te Delft.

In 1811 overleed de heer Hoek en ging Engeltje in dienst over bij zijne dochter, mejufvrouw Elisabeth Hoek, door Huwelijk naderhand Stoorvogel. Zij was sedert dien tijd veelal lijdende aan chronische ontsteking in de ingewanden, hare eetlust was alsdan zeer gering, en zelfs wanneer zij redelijk wel was gebruikte zij weinig voedsel. Dit een en ander duurde tot in de maand Mei 1818, wanneer zij het gebruik van voedsel begon na te laten, zich alleen tot drinken van karnemelk bepalende, en het uitzuigen van stukjes vleesch of visch. Het gebruik van medicijnen moest worden gestaakt, daar zij onmiddelijk na de doorzwelging ze met geweld begon uit te braken.

In Maart 1822 beschouwde men hare ontbinding nabij, als een gevolg van allerhevigste hysterische toevallen, en sedert den 10den dier maand werd ook het drinken haar onmogelijk, het uitzuigen van vleesch en visch bleef achterwege, terwijl zij slechts zeer enkele keeren den mond met koud water spoelde,

Haar toestand weder dragelijk geworden zijnde, werd de toevloed van nieuwsgierigen en belangstellende aanschouwers, later vooral in 1826, zoo groot, dat hun getal in den zomer van dat jaar meer dan duizend beliep, hetwelk dan ook aanleiding gaf tot allerlei gesprekken, die Engeltje soms in eene zeer verdrietige stemming bragten.

Hoewel men nu geene redenen had, om aan de gezegden van Engeltje en de haar omringenden te twijfelen, zoo bleef echter in het oog der provinciale geneeskundige commissie deze zaak van groot aanbelang, wel waardig onderzocht te worden, om naar behooren te kunnen oordeelen, wat waar is, wat niet.

Het was daarom, dat door den heer president dier commissie, en professor de Riemer reeds vroeger pogingen werden aangewend, om Engeltje te bewegen, zich te doen bewaken, doch haar antwoord was eenvoudig:

„Waarvoor zoude ik zulks doen, daar het mij onmogelijk is, mij te laten vervoeren, en onaangenaam om bewaakt te worden, terwijl ik er geen onmiddelijk belang bij heb, of men het gelooft of niet, daar ik het om geene giften of gaven doe, als hebbende eigenlijk niets noodig tot mijn onderhoud, en verdienende met mijne handen genoeg om mijne slijtagie te vergoeden.

Toen in 1826, bij het wel eens liefdeloos oordeelvellen der menigte bezoekers, de beleedigde eigenliefde van Engeltje zich nu en dan deed gevoelen, doordien haar in het aangezigt gezegd werd, dat men haar niet geloofde, maakte dit op haar zoodanigen indruk, dat zij, na de op nieuw aangewende pogingen van professor Riemer, aan jufvrouw Stoorvogel op den 15 Augustus 1826 verzocht, aan de provinciale geneeskundige commissie te schrijven: „dat Engeltje van der Vlies bereid was, zich eenigen tijd te laten bewaken, op zulk eene wijze als de commissie zoude noodig oordeelen te behooren.

Alsnu werd eene personele commissie benoemd tot regeling van dit onderzoek, bestaande uit den heer president der pro-

dag een feest worden gegeven, dat luisterrijk belooft te zijn. Des avonds zal de Maliebaan worden verlicht door tachtig duizend lampions. Aan elk der beide einden der genoemde baan zal een schitterend vuurwerk worden afgestoken, waardoor de toevloed van het volk naar een enkel punt zal worden voorgekomen.

15 Sept. De stedelijke regering werd gisteren te 11½ ure door Z. M. ontvangen.

Nadat de Burgemeester de leden van den raad aan Z. M. had voorgesteld, en hierop door den Koning met groote belangstelling de verschillende merkwaardigheden, als het archief, de verzameling van oudheden enz. enz. waren bezigtigd, heeft Z. M. welwillend, na geteekend te hebben op het album, op het archief aanwezig, en prijkende met de handteekening van Willem I en Willem II, een dejeuner aangenomen, dat de burgemeester in zijne kamers had doen gereed maken, en zich daar eenige oogenblikken verpoosd.

Te twaalf ure is de audientie begonnen, die bijzonder talrijk was, en geduurd heeft tot half vijf ure.

Alstoen is de Koning terug gereden naar het huis van den Commissaris, waar dien middag de hooge autoriteiten de eer hebben gehad met Z. M. te dineren.

Te acht ure is de Koning, omgeven van de eerewachten, uitgereden, om de illuminatie te zien, die in waarheid algemeen en op vele plaatsen prachtig was.

Heden morgen ten 11 ure is het studentenkorps, in tegenwoordigheid van de hoogleeraren, door prof. Mulder, in de groote gehoorzaal der akademie, met eene hartelijke toespraak aan Z. M. voorgesteld, waarna door h.h. studenten aan Z. M. een welkomstgroet werd toegezongen. Nadat de Koning eenige hartelijke woorden had gesproken, is Z. M. onder daverend gejuich vertrokken. Ook zou door Z. M. heden morgen de eerste steen worden gelegd voor de alhier op het bolwerk Zonnenburg nieuw op te rigten sterrewacht.

Oosterhout, 12 Sept. Heden morgen was het achtjarig zoontje van J. V., pottekruijer alhier, alleen te huis en poogde het vuur aan te steken. Ongelukkigerwijze viel er van een lucifer, waarmede hij zulks verrigten wilde, vuur op zijne kleederen, met dat gevolg, dat het kind oogenblikkelijk in volle vlam stond. Gelukkig bezat het knaapje tegenwoordigheid van geest genoeg om naar een buurman te loopen, zonder wiens hulp het gewis geheel zou verbrand zijn. Het kind is ondertusschen deerlijk met brandwonden overdekt, en heden middag in een hoogst bedenkelijken toestand naar het gasthuis vervoerd.

Groningen, 15 Sept. Bij den tuinman W. Keulen, aan de kruidlaan alhier, prijkt thans een druivenboom met bijna 200 trossen druiven, waaronder van 7½ oncen. Een der vruchtdragende stammen is slechts ruim drie jaren oud. (*Gron. Ct.*)

— Van alle voorname graanmarkten zijn dezer dagen berigten ingekomen van zeer aanzienlijke aankomsten van granen, uit de Middellandsche- Zwarte- en Oostzee; dit, vereenigd met de gunstige berigten omtrent de uitkomst van den oogst in onderscheidene rijken, heeft aan alle belangrijke graanmarkten verlaging van prijzen, voornamelijk in tarwe en rogge, te weeg gebragt. Het vooruitzigt is aanwezig, dat dit bestendig zal zijn. *Id.*

Luxemburg, 3 Sept. Nog is er geen nieuw kabinet gevormd. Dagelijks worden bij prins Hendrik bijeenkomsten gehouden.

Maastricht, 12 Sept. Heden heeft een proefrid plaats gehad op de eerste afdeeling van den spoorweg van Maastricht naar Aken, en wel van eerstgenoemde stad tot Valkenburg. Zoo gemeld wordt, is dat gedeelte van den weg in zeer goede orde bevonden. Men verwacht, dat de opening van den geheelen weg in de eerste dagen van October zal kunnen plaats hebben. Z. M. de Koning zal worden uitgenoodigd, om daarbij tegenwoordig te zijn.

Steenwijk, 13 Sept. De haver, garst, erwten en paardeboonen zijn goed geslaagd en de oogst van deze gewassen is binnen. De boekweit levert zoowel op de zand- als op de veengronden een veel ruimer beschot, dan in het vorige jaar. De kwaliteit is zeer goed. De aardappelen daarentegen vallen in deze streken zeer tegen. Goede melige worden schaars gevonden en met *f* 4 à *f* 5 per mud betaald. De mindere kwaliteiten gelden van *f* 2,50 tot *f* 3. Er wordt veel etgroen of nagras gewonnen, hetwelk tegen *f* 4 à *f* 7 per 1000 ½ N. pond grage koopers vindt.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Te Parijs hebben de drie dochters van eene weduwe van een buitenlandschen generaal zich zelve om het leven gebragt. Men verneemt de volgende bijzonderheden omtrent deze driedubbele zelfmoord. Deze weduwe met hare drie dochters en een zoontje bewoonden ruime en rijk gemeubeleerde vertrekken in de straat Amsterdam, binnen de hoofdstad; elk der meisjes had een afzonderlijk vertrek. Om den zelfmoord in de afwezigheid harer moeder en broeder gemeenschappelijk te bedrijven, moesten zij zich dus in ééne kamer vereenigen. Dit deden zij ook en dáár, in het wit gekleed en getooid als bruiden, strekten zij zich op één en hetzelfde bed uit, te midden van zes komforen met brandenden houtskool en zes aangestoken waskaarsen. Dit geschiedde des Dingsdags avonds, den volgenden morgen vond men haar in dezelfde houding; dood terug. Vóór tot zulk een wanhopige daad over te gaan, hadden de meisjes al de kleine schulden van het huishouden betaald. Men verliest zich in gissingen nopens de oorzaak van dien driedubbelen zelfmoord; zeker is het, dat zij noch aan armoede, noch aan krankzinnigheid, noch aan een ongelukkigen minnehandel kan geweten worden.

Parijs, 12 Sept. De heer Proudhon kan geen drukker vinden voor zijn werk, *Programme d'une philosophie*. Het schijnt, dat de naam des schrijvers een zekeren angst te weeg brengt bij alle boekdrukkers, dien zij niet kunnen van zich werpen.

— De heer Gras, een werktuigkundige te Marseille, verklaart het middel gevonden te hebben om de stoom, thans benoodigd voor de scheepvaart, de spoorwegen en de fabrieken in het algemeen, met 85 à 90 pCt. te verminderen.

— Bij de spiegelgevechten, die te St. Germain gehouden werden, werd een zoo sterk gebruik van het geschut gemaakt, dat al de glasruiten te St. Germain, Chaton en Pecq door de dreuning verbrijzeld werden.

12 Sept. De *Moniteur* bevat eene nota betrekkelijk den aankoop van granen, die, naar men zeide, door de regering was gedaan. De regering verklaart plegtig in die nota, dat zij alleen in Engeland 419,000 mudden koren heeft aangekocht om te voorzien in de jaarlijksche behoefte van het leger en de vloot.

— De keizer zal den 20 dezer van Saint-Cloud vertrekken en Atrecht, Rijssel, Valenciennes, Boulogne, Abbeville en Amiens bezoeken. Waarschijnlijk zal de keizerin hem slechts tot Atrecht verzellen.

— De stierengevechten, die in sommige plaatsen van Zuid-Frankrijk werden gehouden, hebben vele nadeelige gevolgen gehad. Verscheidene van die stieren zijn hunne geleiders ontloopen en verspreiden angst en schrik onder de plattelandsbewoners. Een spoortrein heeft reeds twee dier dieren gedood.

— Gisteren is te St. Cloud, onder het voorzitterschap des Keizers, een ministerraad gehouden. Sommige Ministers moeten zich in dien raad met klem hebben verzet tegen het denkbeeld om aan Dieppe het privilegie der transatlantische pakketbooten toe te staan. De keizer gaf ten deze echter zijn onbuigzamen wil te kennen, waarop de opposite ministers moesten zwichten.

— Pierre Mathieu, landbouwer te Arfontaine, is tot eene boete van 50 francs veroordeeld, omdat hij het valsche gerucht verspreidde, dat eene poging tot vergiftiging van den keizer beproefd was en dat dientengevolge onderscheidene bisschoppen in hechtenis waren genomen.

— Overmorgen dient wederom een der talrijke processen wegens zamenspanning tegen de openbare orde, of wel wegens het smeden van een aanslag op het leven des Keizers. De processen in zake de komplotten van het Hippodrôme en de Opera Comique, zijn mede nog altijd aanhangig. Onder de beschuldigden moeten twee vrouwen behooren. De juiste bijzonderheden nopens al deze zamenzweringen zijn nog immer onbekend, vermits het den dagbladen verboden blijft, ze ter kennis van het algemeen te brengen.

— Men weet, dat de Artesische put van Grenoble iedere minuut 1800 liters water opwerpt, dat dertig graden warmte heeft. Door middel van een stoomtoestel is men thans voornemens eene put te graven, ter diepte van 3000 meters, als wanneer men grond heeft te veronderstellen, dat men op heet water zal stuiten, dat van zelf boven den begane grond opspuitende, de geheele stad van heet water zal kunnen voorzien.

— Een fabrikant te Lyon, de heer Coignet, ziende dat een der stoomketels in zijne fabriek op het punt was te springen, sprong op een der werklieden toe, die vlak bij den ketel stond, en sleepte hem er van daan, doch in hetzelfde oogenblik barstte de ketel, en de heer Coignet werd, in de plaats van den arbeider, deerlijk gewond; men hoopt echter hem in het leven te behouden.

— Te Châlons sur Saône hebben de schrijnwerkers den arbeid gestaakt, omdat zij geen hooger loon konden verwerven. Na tusschenkomst van de policie, die den belhamel gevangen nam, hebben zij den arbeid echter weder hervat, en werd de orde sedert niet verstoord.

— De houten spoorweg, die men in de Champs-Elysées aanlegde ten dienste der omnibussen, is thans gereed en voldoet in alle opzigten aan de verwachting. Vermits dat stelsel van spoorwegen niet meer kost dan 1000 francs per kilometer, acht men het zeker, dat de kleine steden, de burgten en dorpen, die niet door de ijzeren spoorwegen doorsneden worden, zich onderling door deze houten spoorwegen zullen verbinden, ten einde daardoor eene zeer snelle communicatie met de groote spoorwegen te erlangen. Men acht dit van het grootste voordeel voor den landbouw. In Amerika is zulk een stelsel reeds ingevoerd.

— Bij het ministerie van marine bespeurt men eene meer dan gewone bedrijvigheid. De fransche vloot telt thans bijna 400 bodems, en alvorens een jaar ten einde is, wanneer de werken in de verschillende havens ondernomen, zullen volbragt zijn, zal Frankrijk eene zeemagt hebben zoo als het nimmer te voren had, het getal linie-schepen zal dan 40 zijn, dat der fregatten even zooveel, waarvan 15 van den eersten rang.

14 Sept. De zaken van het Oosten zijn thans weder het hoofdonderwerp der gesprekken in de politieke kringen. De politiek van Frankrijk zelf raakt er door op den achtergrond.

DUITSCHLAND.

De kroon van Hongarije, de mantel van den H. Stefanus in de andere insigniën zijn wedergevonden. Onmiddelijk nadat de luitenant-generaal graaf Coronini, gouverneur van het Banaat in Hongarije, hiervan kennis had verkregen, begaf hij zich naar Orsowa en bevond dat al de voorwerpen ongeschonden waren. Alleen was de mantel dien de H. Stefanus, eerste koning van Hongarije, droeg, een weinig beschadigd door de vochtigheid van den grond waaronder die kostbaarheden begraven waren geweest. Graaf Coronini deed al de voorwerpen onder sterk geleide aan boord brengen van de oorlogstoomboot *Albrecht*, om ze naar Weenen te zenden. De ontdekking van de plaats, waar de kroon etc. in den grond verborgen was, heeft men te danken aan een stervenden, die zijn geheim aan een biechtvader mededeelde. Deze laatste onderrigtte de policie er van.

Weenen, 10 Sept. Met betrekking tot de russisch-turksche kwestie, deelt de *Wanderer* een schrijven uit Jassy mede van 3 Aug. luidende: „Op het oogenblik dat men te Parijs en te Londen het Oostersche vraagstuk, als opgelost beschouwt, nemen de consuls van Frankrijk en Engeland te Bucharest hunne wapenschilden in, breken de diplomatieke betrekkingen met de Wallachijsche regering af, en stellen hunne landgenooten onder bescherming van Griekenland;" en van 31 Aug.: „Wij vernemen dat de consuls van Frankrijk en Engeland hebben berigt, dat zij vertrekken. Een panische schrik bevangt de gemoederen. Het legerkorps van generaal Luder zal Moldavie bezetten."

11 Sept. Den 20 wordt keizer Nikolaas te Warschau en den 23 te Olmutz verwacht. Graaf Nesselrode, russisch staatskanselier, en baron van Meyendorff, russisch gezant te Weenen, zullen den keizer vergezellen.

— Den 19 dezer wordt te Weenen de algemeene vergadering der katholijke vereenigingen van Duitschland geopend.

— De prins van Pruissen vertrekt den 21 dezer maand naar het kamp bij Olmutz.

13 Sept. Hier ontvangen berigten bevestigen het, dat de keizer van Rusland de door Turkije in de Weener voorstellen geëischte wijzigingen, bepaaldelijk verworpen heeft. Men ziet de verschijning van een nieuw Russisch memorandum te gemoet.

Berlijn, 12 Sept. Den 6 dezer werd voor het eerst eene telegrafische dépêche *regtstreeks* van Koblenz naar Londen en terug geseind.

14 Sept. Van eergisteren tot gisteren zijn alhier aangegeven 38 choleragevallen. Totaal: 410 lijders, waarvan hersteld 52, overleden 239, in behandeling 119.

Frankfort, 10 Sept. Bij de onlangs plaats gehad hebbende inwijding van Bluchers monument, bevond zich onder de aldaar vereenigde invaliden, een zekere Korrasch, die thans den buitengewoon hoogen ouderdom van 100 jaren heeft bereikt en even als een jong soldaat in het gelid stond. Hij ontving te dier gelegenheid van den Koning van Pruissen een geschenk van 10 Louisd'or.

13 Sept. Gisteren is de wet houdende uitbreiding der staatsburgerlijke regten van de Israelieten en plattelandsbewoners afgekondigd.

ENGELAND.

Londen, 12 Sept. Allerongunstigst is de indruk, die het huidige artikel van den *Times* gemaakt heeft op de gemoederen der handelaren in de City, wijl het de vermelding bevat dat de Keizer van Rusland tot op 3 dezer een antwoord ontweek met betrekking tot de wijziging der Weener nota, doch dat het algemeene gevoelen eene *niet aanneming* verwachtte.

— Ofschoon de geheele ontvangst der koningin in Ierland zeer hartelijk is geweest, heeft de roomsche geestelijkheid zich geheel afgezonderd, en is niet in tegenwoordigheid der koningin verschenen. De reden hiervan is, dat de wet niet meer toelaat, dat de roomsche geestelijkheid hare titels bezigt.

— De cholera is thans ook te New-Castle uitgebroken, en van 40 ziektegevallen moeten bijna alle lijders gestorven zijn.

— Mevrouw Harriet Becher Stowe heeft zich te Liverpool ingescheept, om naar haar vaderland terug te keeren.

— Op het voorbeeld der mannelijke werklieden, hebben thans ook de vele honderd naaisters, die voor groote exporterende handelshuizen werkzaam zijn, den arbeid gestaakt, die zij niet willen hervatten dan nadat hoogere dagloonen zijn ingewilligd.

— Op de rivier van Calabar is het schip Pytha in brand geraakt en door het ontvlammen van het kruid, waarvan 150 vaatjes aan boord waren, in de lucht gesprongen.

13 Sept. Meer en meer komen de omkooperijen en kuiperijen die in Ierland bij de verkiezingen hebben plaats gehad en door priesterlijken invloed werden gesteund aan het licht. Men beklaagt zich over de handelwijze van den lord-luitenant, graaf St. Germans, die bij voorkeur die r. kathol. met posten schijnt te begiftigen welke het bewind het meest vijandig waren, en ziet daarin een bewijs van het verkeerde, dat er gelegen is in het stelsel, om de ultramontaansche partij in Ierland door toegevendheid te willen bedwingen, door ambtenaren van gelijke gezindheid aan te stellen, waarvan het gevolg is, dat de wetten van het land geene wetten meer zijn in Ierland.

15 Sept. De *Times* van heden zegt met betrekking tot de Oostersche kwestie, dat de verwerping der Weener nota door Keizer Nikolaas, het groote vraagstuk van den Europeschen vrede ernstig in gevaar brengt. De geheele kwestie is thans op nieuw verlevendigd, en dat wel onder omstandigheden moeijelijker dan de vroegere.

BELGIE.

Brussel, 12 Sept. De staatscommissie belast met een onderzoek betreffende het onderwijs in den landbouw, heeft dezer dagen hare taak volbragt. Zij oordeelt dat de van staatswege in België opgerigte landbouwscholen niet zooveel vruchten opleveren als gehoopt werd, en bij hetgeen van staatswege aan dezelve te koste werd gelegd, mogt worden verwacht. Naar haar oordeel, moeten die scholen vooral de strekking hebben om aan gegoede lieden kennis van het landbedrijf en smaak daarvoor te geven, ten einde wetenschap en kapitaal beide aan den vooruitgang van den landbouw dienstbaar worden. Het is dwaas, zegt de commissie, de theorie te leeren aan degenen die geene middelen hebben om zelven haar in werking te brengen. Zij stelt derhalve voor, de zes bestaande scholen voor het middelbaar onderwijs in den landbouw, te vervangen door ééne landbouwkundige hoogeschool, verbonden met een proef-boerderij; het aantal scholen voor de practische opleiding tot het landbedrijf met twee te vermeerderen, die naar een ander plan dan de bestaande zouden ingerigt moeten zijn, en de scholen voor tuinbouw en boomkweekerij op den tegenwoordigen voet te houden.

TURKIJE.

Te Konstantinopel, van waar berigten tot 1 Sept. zijn ontvangen, was men even als te voren steeds bereid den krijg te ondernemen, waartoe de Regering alle mogelijke voorbereidende maatregelen laat ten uitvoer brengen. De krijgstoerustingen zijn nog niet gestaakt geworden. Zelfs niet toen de Sultan zijne wijzigingen naar Weenen zond om ze van daar aan het kabinet van Petersburg te doen bekend maken. De Turken zelven schijnen die wijzigingen als van dien aard te beschouwen, dat keizer Nikolaas ze niet kan aannemen; zij hechten er derhalve een groot gewigt aan, en erkennen daardoor,

---

vinciale geneeskundige commissie, nu wijlen Dr. A. van Stipriaan Luïscius, en het lid dier commissie, den heer J. G. Vorstman, (thans nog wonende te Delft), die met den heere burgemeester van Pijnacker en den heer Grootenboer, den gewonen medicus van Engeltje, op den 11 November 1826, overgingen tot het installeren van vier vrouwelijke waaksters, die twee aan twee, bij nacht en bij dag, gedurende vier achtereenvolgende weken haar zouden bewaken, onderzoeken en behandelen, en waaromtrent het plan en reglement van bewaking zegt:

„Er zullen vier waaksters of oppasters genomen worden, bestaande uit vrouwen van een onbesproken gedrag, geheel vreemd aan de patiente en aan het huisgezin waarbij zij inwoont, zijnde daartoe genomen: Antonia van der Beek, huisvrouw van Thomas Schilperoort, oud 62 jaren; Maria de Lange, wed. Aalbrechts, oud 39 jaren; Neeltje Bokhoven, huisvrouw van Lauwrens Box, oud 63 jaren; en Maria Schultes, oud 49 jaren.

Deze waaksters aanvaardden op den 11 November 1826 hare taak, boekten getrouw hetgeen iedere dag opleverde, en werden, na dikwerf en op onbepaalde tijden door de commissie van onderzoek en den heer burgemeester te zijn bezocht geworden, op den 9 December 1826 als zoodanig ontslagen; op welken dag zij nog aan de subcommissie der provinciale commissie haar journaal ter hand stelden, en op welk journaal gevonden wordt de volgende verklaring:

„Wij ondergeteekenden, Antonia van der Beek, huisvrouw van Thomas Schilperoort, Maria de Lange, wed. Aalbrechts, Neeltje Bokhoven, nu Box, en Maria Schultes, verklaren, uit liefde voor de waarheid en ter requisitie van de heeren A. van Stripiaan Luïscius en J. G. Vorstman qq., dat al hetgeen in dit journaal is opgeteekend, rakende zekere Engeltje van der Vlies, te Pijnacker, door ons alzoo is gezien en waargenomen, zonder dat wij daaromtrent eenige afwijking hebben gemaakt, of daartoe ook door iemand aangezocht zijn geweest, en veel min iets daarvan, hetzij uit medelijden, hetzij om eenige giften of gaven, veranderd of gewijzigd hebben, maar alles door ons eenvoudig is opgeteekend, zooals hiervoor in de beschrijving zelve gevonden wordt; bereid zijnde een en ander, des gerequireerd, met solemneele eede te bevestigen."

Zijnde deze op den 18 December onderteekend en op den 19den beëdigd. Daaronder is door den vrederegter geschreven:

„Op heden Dingsdag den 19 December des jaars 1826, zijn voor mij vrederegter, kanton Delft; de voorschr. A. van der Beek, wed. Aalbrechts, Neeltje Bokhoven, en Maria Schultes, ten raadhuize van Delft voornoemd gecompareerd, en hebben alle dezelve, onder solemneelen eede, in mijne handen afgelegd, verklaard, al het genoteerde hierover van 11 November tot 9 December, elk zoo veel haar aangaat, de waarheid te zijn, en daarmede opregtelijk over een te komen.

„(was get.) A. van Schuylenburgh."

Sedert het voren vermeld onderzoek zijn omtrent 27 jaren verloopen, en ruim 35 jaren, dat Engeltje van der Vlies geen spijs, en ruim 31 jaren, dat zij geen drank heeft genuttigd, maar nog is het der kunst niet gelukt te verklaren, waardoor zij hare levenskrachten, in dien wonderbaarlijken toestand, heeft kunnen schragen.

Bij het gemis van een der grootste genoegens van het leven; ziek en arm, is zij veelal opgeruimd en vrolijk, en geniet gemoedelijk en gelaten in haar lot, de krachtige ondersteuning, die de Christelijke godsdienst aan hare ware belijders zoo ruimschoots verschaft.

ALLERLEI.

Kunstmatige Vischteelt.

In den Franschen *Moniteur* lezen wij de volgende mededeeling van den heer Coste, over de kunstmatige vischteelt, waarvoor deze natuurkundige op last des Gouvernements steeds werkzaam is.

„De kunstmatige bevruchting der visch-eijeren is reeds voor ruim eene eeuw door den heer Jacobi uitgevonden en in Hannover met zoo goed gevolg in toepassing gebragt, dat hem daarvoor door de Engelsche regering eene belooning werd toegekend. Dezer dagen heb ik de oorden bezocht, alwaar Jacobi gedurende dertig jaren zijne uitvinding in werking bragt, en ik heb gezien, dat de door hem uitgevonden toestellen nog in werking zijn in de Vorstendommen Lippe-Dethmold en in Lippe-Schaumburg, alwaar dien ten gevolge de forel in grooter hoeveelheid voorkomt en veel minder kostbaar is dan overal elders.

„Eene door den Koning der Nederlanden benoemde commissie heeft inlichtingen ingewonnen omtrent hetgeen thans in Frankrijk voor de vischteelt gedaan wordt.

„In Brunswijk heb ik op een landgoed van den regerenden Hertog eenen toestel tot het uitbroeijen van visch-eijeren gezien, vervaardigd naar dien van Jacobi en dienende voor proefnemingen, welke door eene landbouwkundige Vereeniging worden genomen.

Ruslands toetreding eene bijna ondenkbare concessie zou zijn.

— Bij den tegenwoordigen toestand van Turkije, die tot zoovele redeneringen, zoowel voor als tegen het satus quo van dit rijk aanleiding geeft, kan de mededeeling van het volgende vooral van ondienstig worden geacht, daar hetzelve in vele opzigten de denkbeelden der Turksche autoriteiten nopens het regt en het eerbied voor de tractaten te kennen geeft.

Onlangs is eene weduwe uit Jassy te Jeruzalem overleden, na alvorens een wettig testament te hebben gemaakt, en haar vermogen onder de hoede van den Moldavischen consul aldaar gesteld te hebben. Ten gevolge hiervan werd tot alle zekerheid haar kapitaal naar de kanselarij van dit consulaat gebragt. Middelerwijl verspreidde zich het gerucht onder de Turken, dat de weduwe groote schatten nagelaten had; waarop de gouverneur der stad, Hafiz-Pacha, een ambtenaar naar het consulaat afzond, om de nalatenschap in bezit te nemen, die, volgens zijne meening, aan de Moskeeën en andere openbare Turksche instellingen verviel. De consul verklaarde dezen beambte, dat hij vooraf aan den Moldavischen zaakgelastigde te Konstantinopel van dit feit kennis moest geven, en zijne beslissing afwachten, doch den koffer, waarin het kapitaal van de weduwe verborgen was, als Moldavisch eigendom zoolang onder zijne berusting zou houden. De pacha liet hierop de deuren van de kanselarij openbreken, den koffer er uit halen, de sloten springen, en het daarin verborgene er uitnemen. Over hetgeen dezelve bevatte en het oogmerk van den pacha liepen alstoen allerlei geruchten. De Moldavische consul liet niet na ten ernstigste te protesteren tegen deze, alle volkenregt vertrappende, handelwijze van den gouverneur, en heeft, tot op nader order, zijne betrekkingen met de Turksche overheden afgebroken.

— Reschid Pacha is thans niet te benijden wegens den post dien hij bekleedt. Dagelijks verzamelen zich honderden voor zijn paleis, en roepen luidkeels dat de oorlog het eenige middel is voor het heil van Turkije.

Konstantinopel, 29 Aug. De Hollandsche flotille, welke, onder bevel van den schout bij nacht Bouricius, hare station voor Smirna zal nemen, zal bestaan uit de fregatten Prins van Oranje van 60, de Doggersbank van 60, de Palembang van 40, de korver de Zeehond van 12, de goclet Macassar van 6 en de stoombooten Amsterdam van 15 en Soembing van 4 kanonnen.

— Omer Pacha, zegt men, is met zijne reserve-troepen, alle oude gedienden, verlegen, dewijl deze, uit geestdrijverij, den oorlog wenschen. Men weet, dat bij hen het geloof bestaat, dat wanneer zij tegen de ongeloovigen (Christenen) sneven, zij dadelijk in het Paradijs komen. Dit bijgeloof vermag veel bij opgewondene Mahomedanen. — Te Damascus zijn de Engelsche en Fransche consuls beleedigd en te Aleppo zijn ook onlusten door de fanatieke Turken veroorzaakt.

— Uit Konstantinopel wordt gemeld, dat de uitvaardiging van het nieuwe manifest der Porte, uitgesteld is, en wel op verzoek van de gezanten der vier mogendheden, die eerst de denkwijs van hunne hoven wenschten te vernemen ten opzigte van de houding, in deze dagen door de Porte aangenomen. Men verzekert namelijk, dat dit manifest geheel het tegendeel is van het eerste, dat het een soort van beroep op de natie is en wel in de meest oorlogzuchtige bewoordingen. Sedert de laatste dagen waren de muren van Konstantinopel bedekt met litographiën en plakkaten, waarin het volk tot verzet tegen de Russen aangespoord en den ministers blooharigheid verweten wordt, omdat zij, in plaats van de Weener voorstellen gaaf te verwerpen, daarin wijzigingen hebben voorgesteld, alleen met het doel om tijd te winnen, enz. enz. De policie laat zooveel mogelijk deze plakkaten enz. des nachts afscheuren.

RUSLAND.

Volgens dépêches te Londen en te Weenen ontvangen zou keizer Nikolaas bepaald geweigerd hebben de door de Porte in de Weener voorstellen verlangde wijzigingen goed te keuren.

— Ten gevolge van de voorstellen der zeevarende mogendheden, hebben de Russen eindelijk een aanvang gemaakt met het uitdiepen van de monden der Sulina.

— Thans is de officiële tijding ontvangen dat de Keizer van Rusland weigert zijne goedkeuring te geven aan de door de Porte in de Weener voorstellen verlangde wijzigingen, en dat het Russische kabinet weldra een memorandum zal uitvaardigen, waarin ongetwijfeld de redenen dier weigering zullen zijn ontwikkeld. Volhardt de Sultan in zijn verzet, dan is het niet onwaarschijnlijk dat zijne bondgenooten hem hunnen bijstand zullen onthouden, daar, had hij geene veranderingen in de te Weenen ontworpen wijze van schikking verlangd, de kwestie reeds te eenenmale zou zijn opgelost geweest; en mogten Rusland en Turkije in oorlog komen, dan zal, bij den tegenwoordigen stand van zaken, de krijg zich tot het Oosten bepalen, zonder dat de overige staten van Europa er in betrokken zullen worden.

ZWITSERLAND.

Bern, 11 Sept. Volgens een schrijven uit Bern aan de *Köln. Zeit.* heeft het kanton Aargau, uit weêrwraak, omdat het aan de Oostenrijksche handwerkslieden verboden is, in Zwitserland te reizen besloten, alle Oostenrijksche onderdanen, tot de arbeidende klasse behoorende, uit te zetten, met bepaling, dat zij op Zwitsersch grondgebied niet mogen terugkeeren, dan met overlegging van nieuwe bewijsstukken, die hen voor het verlies hunner nationaliteit waarborgen. Door Lucern is een gelijke maatregel genomen, en voorts is bepaald, dat de betrokken Oostenrijkers vóór 15 September de beide kantons moeten hebben verlaten.

ITALIË.

Men verzekert dat de heer Proudhomme, oud-notaris en oud Fransch vertegenwoordiger, van den Heiligen Stoel concessie heeft verkregen tot den aanleg van een spoorweg van Civita-Vechia naar Rome.

— Men verwacht dat in de lente des volgenden jaars Toskane door de Oostenrijksche troepen zal worden ontruimd.

Turijn, 7 Sept. De oblisk, op de marktplaats opgerigt, als gedenkteeken der ingevoerde wet, waarbij de onder onze constitutie niet langer bestaanbare kerkelijke regtspraak der geestelijkheid afgeschaft is, is heden met plegtigheid onthuld. De namen der gemeente-besturen, die tot de bekostiging hebben bijgedragen, staan er opgegrift.

DENEMARKEN.

Omtrent de cholera in Denemarken verneemt men het volgende. Te Koppenhagen van 8 tot 9 Sept. 3 nieuwe gevallen, doch *geen* overleden; totaal 7473 zieken, waarvan overleden 4057.— Aalborg, tot 8 Sept. 727 zieken, waarvan 358 overleden. — Aarhuus, tot 7 Sept. 186 overleden op 309 zieken.

ZWEDEN.

Omtrent de cholera in Zweden wordt het volgende berigt: Stokholm, dagelijks het gemiddeld cijfer der nieuwe gevallen 100 en dat der overledenen 90 à 100; totaal 1623 zieken, waarvan 836 overleden, 359 hersteld, en 428 nog in behandeling.— Ystadt, tot 4 Sept. 314 gevallen, waarvan 173 met den dood eindigden. — Majorna, 230 zieken, waarvan 90 overleden, 87 hersteld en 53 nog in behandeling.

NOORD-AMERIKA.

Met de stoomboot *Amerika* zijn tijdingen aangebragt uit New-York van 30 Aug. De gele koorts woedde met onverminderde kracht te New-Orleans voort; van 20 tot 27 Aug. waren daaraan 1365 personen bezweken.

— Te New-York zijn in de tweede week der maand Augustus 200 menschen gestorven, ten gevolge van de hitte en den zonnesteek. De weersgesteldheid was aldaar in de maand Aug. dikwijls zeer afmattend. Gedurende eenige dagen was de thermometer zelfs des nachts niet beneden 78° Fahrenheit, en klom gedurende den dag tot 95°.

— Te NewYork is aangekomen zekere kapt. Gibson, die uit de gevangenis te Batavia ontsnapt, zich zeer beklaagt over de onbillijke behandeling, door hem van onze Oost-indische overheid ondervonden. Het ministerie van buitenlandsche zaken der Ver. Staten heeft zich zijner aangetrokken, en zal van de Hollandsche regering ophelderingen eischen. De democratische dagbladen hebben natuurlijk zijne partij getrokken en al zijne mededeelingen voor louter waarheid aangenomen.

PERZIË.

De laatste berigten uit Perzië, van 9 Aug. ll. melden, dat de cholera in het geheele rijk zeer aan het afnemen is. Op verzoek van den Turkschen gezant in Perzië was het verbod om granen en andere levensmiddelen aan de Turksche troepen op de grenzen te leveren, hetgeen op aanzetting van Rusland was uitgevaardigd, weder ingetrokken.

DRENTHE.

Assen, 17 Sept. Den 15 is in deze provincie de jagt geopend geworden. De eerste dag der jagt, die feestdag voor de jagers gaf niet zeer bevredigende resultaten. Er werd weinig wild geschoten, daar de honden wegens de warmte weinig reuk hadden. Echter is het jagtveld rijk aan hazen en patrijzen.

— Dezer dagen werd alhier een ijzeren brandkas, vervaardigd door den instrumentmaker *Smidt* alhier, aan een proef onderworpen. Niettegenstaande de kas aan ontzaggelijke hitte werd blootgesteld, bleef het in de kas gelegde papier ongeschonden.

— Met genoegen kunnen wij melden, dat ook in de provincie Vriesland de oogst voor het grootste deel merkelijk mede valt; de graansoorten vallen over het geheel vrij goed uit; de boekweit is zeer voldoende; de aardappelen echter, hoewel de ziekte weinig of niet meer aanwezig is, leveren zeer weinig op en blijven daardoor zeer hoog in prijs, vooral de eerste kwaliteit, waarvan de voorraad zeer gering is. Het vlas is niet zoo gunstig als men aanvankelijk verwacht had, en is gedeeltelijk te kort gebleven.

— Den 13 dezer is te Amsterdam, uit een vroeger gemaakt zestal, ter vervulling der vacature door wijlen den wel-eerw. heer J. J. W. van Staveren, door den algem. kerkeraad der herv. gemeente het volgende *drietal* gekozen: ds. Vinke, th. dr. en pred. te Sneek, J. J. Prins, th. dr. en pred. te Rotterdam, en J. Wildschut, pred. te Brummen, en daaruit beroepen ds. G. J. Vinke, th. dr. en pred. te Sneek.

— Nadat er reeds drie stoomschepen in de vaart van Harlingen op Engeland, gedurende dezen zomer, gebezigd werden, is in den loop dezer week nog een tweetal daarbij gekomen, namelijk *the Queen* en *Lion*. De eerste is eene door aandeelhouders aangekochte Engelsche stoomboot. De laatste is zeer veel vergroot, en heeft deze week de vaart van Harlingen op Londen hervat.

— Dezer dagen had op de secretarie der stad Leeuwarden de inschrijving plaats in de voor deze gemeente uitgeschreven leening van ƒ147,000, tegen 4%. Ook thans weder was zij onmiddelijk na de opening vol, en werd er zelfs circa ƒ100,000 meer aangeboden.

— De gemeenteraad van oud-Beijerland, lettende op het gewigt der tijdsomstandigheden, bedenkelijk vooral om het uitbreken eener vreeselijke ziekte in de nabuurschap, heeft besloten, dat de kermis dit jaar niet zal worden gehouden. Hetzelfde besluit is genomen door den gemeenteraad van *Willemstad* en *Maarsen*.

— Men leest in *de Stoompost*; „Uit goede bron wordt verzekerd, dat bij het Nederlandsch gouvernement het plan bestaat, om nog in den loop dezer maand zijn besluit omtrent de aanvraag der Zeeuwsch-Hollandsche spoorweg-concessie kenbaar te maken." — Wij kunnen daarbij voegen, schrijft de *Midd. Cour.*, dat men met genoegzamen grond mag verwachten, dat deze beslissing zeer gunstig zal zijn.

— In den loop der maand Augustus jl. werd op een stuk grond, behoorende tot de pachthoeve genaamd St. Vormer, nabij het dorp Wijchen in Gelderland, een grijs aarden kruikje opgegraven, waarin zich eenige belangrijke zilveren munten bevonden, die thans in de verzameling van den te Nijmegen wonenden kolonel de Roye v. Wichen zijn. De oudste dezer munten zijn van Johan, hertog van Bourgondie, graaf van Vlaanderen (1404—1419), terwijl de jongste met het jaartal 1499, van Karel van Egmond, hertog van Gelder, zijn. Onder deze bevinden zich ook onderscheiden munten der stad Nijmegen. Ook zijn er nog eenige bisschoppelijke munten van Utrecht en Luik bij gevonden. Het is bekend, dat aan de Nijmeegsche munt in 1499, 1500 en volgende jaren zeer veel geld is geslagen, en, terwijl er van die muntsoorten geene latere, dan van het jaartal 1499, in het opgegraven kruikje aanwezig waren, zoo vermoedt men, dat het in den loop van het jaar (1499) is bedolven, en dus ruim 353 jaren onder den grond is geweest.

* **Peize, 16 Sept.** In 't eerst dezer week is hier een schapendief verjaagd, die in een bij huis staand schuurtje, van den landbouwer *J. Kruims* bezig was een schaap te worgen; door den eigenaar werd ontdekt, dat het schuurdeurtje open stond, hij trad hetzelve binnen, doch daar het duister was bemerkte hij eerst niets, maar eensklaps schoot de dief hem pijlsnel voorbij, de deur uit; jammer dat de zoon van genoemden landbouwer niet vlug ter been was, daar hij hem anders gewis gegrepen had.

* **Gramsbergen, 10 Sept.** Met het bijzonder mooije weder is men thans in deze omstreken druk bezig de boekweit in te halen of te velde te dorschen. Van het gedorschte bragt de vim (104 garven) 130 ned. kop zeer goede kwaliteit op; in het vorig jaar de beste nog geen ned. mud.

* **Appelscha, 14 Sept.** Zaturdag ll. had hier de gewone jaarlijksche boekweit-verkooping plaats. Dat de boekweit hoog in prijs is bleek ook hier: vele perceelen bragten het dubbele van vroegere jaren op. Een perceel, voor twee jaren voor ƒ 300 verkocht, gold nu ƒ 706. Hetgeen door inwoners van de Smilde, die ¼ moeten afstaan, is bewerkt, heeft opgebragt ƒ 3500; door Vriezen, die ⅙ moeten afstaan, ƒ3408. Dit alles over 't geheel berekend, is op die veenen voor eene waarde verbouwd van ƒ31,000 — voorwaar een mooi stuivertje, waarop weinig uitschotten zijn.

REGTZAKEN.

Arrondissements-Regtbank te Assen.

Zitting van Vrijdag den 16 September 1853.

In deze zitting zijn veroordeeld *H. W.*, oud 8 jaren, en *B. H. W.*, oud 6 jaren, beide geb. en wonende te Rolde, zonder beroep, wegens diefstal van hoeveelheden in schoven staande rogge van de Baller-esch, tot 8 dagen gevangenisstraf. — *H. A.*, oud 25 jaren, geb. en wonende te Assen, beschuldigd van het vervoeren van 4 wilde eendvogels zonder vervoer-biljet, is vrijgesproken, als zijnde zijne schuld niet overtuigend bewezen. — *H. S.*, oud 20 jaren, *H. R.*, oud 23 jaren, en *P. de V.*, oud 23 jaren, alle drie geboren en wonende te Assen, arbeiders, beschuldigd van verbreking van sluiting en moedwillige toebrenging van slagen, zijn vrijgesproken, wegens gebrek aan wettig bewijs. — *R. G.*, oud 47 jaren, geboren en wonende te Norg, beschuldigd van diefstal, is wegens gebrek aan wettig bewijs vrijgesproken. — *G. B.*, woonachtig te Drouwen, gem. Borger, aan wien ten laste gelegd werd, dat hij op den 1 Aug. j.l. is aangetroffen in het jagtveld te Drouwen, verwijderd van openbare wegen en voetpaden, bij zich hebbende een hond, die hij aldaar een haas liet bemagtigen, is vrijgesproken, wegens gebrek aan wettig bewijs.

RAADSVERGADERING.

Meppel, 12 Sept. Bij de opening der vergadering waren de leden Semler, Theunissen, Geel, Slothouwer en Hartsuiker afwezig.

De notulen der vorige vergadering worden, voor zooverre in de vorige vergadering niet zonder resumtie gearresteerd, goedgekeurd.

De Voorzitter geeft daarop te kennen, dat door HH. Gedep. Staten aanmerkingen gemaakt zijn, op de in de voorlaatste vergadering vastgestelde verordening op het heffen van hoofdelijken omslag, als:

Dat in dezelve moest worden gelezen in plaats van in te gaan 1 Januarij 1854, 1 Januarij 1853, en dat die verordening niet door Z. M. kan worden goedgekeurd, dan nadat in dezelve zal zijn opgenomen tot welk bedrag van inkomen men zal kunnen aanslaan. De Voorzitter stelt voor, het minimum van aanslagen te bepalen tot hen, die ƒ234-// inkomen hebben.

De heer A. Roelink beweert, dat dergelijke bepaling nadeelig werkt op de gemeente, vooral ten opzigte van hen, die geen meerder inkomen dan ƒ234 hebben en dus, door niet aangeslagen te worden, hier domicilie van onderstand krijgen.

Hierover worden verschillende denkbeelden medegedeeld waaraan bijna alle leden, soms eenigen te gelijk deelnemen, zonder tot een bepaald doel te komen.

Ten slotte wordt het voorstel van den Voorzitter aangenomen, met 7 tegen 1 stem, die van den heer A. Roelink.

De Voorzitter stelt nu aan de orde de behandeling van den te leggen kunstweg van uit de kom der gemeente Meppel tot aan de Tweelingerbrug, deelt daaromtrent mede de gehoudene conferentie van de dagelijksche besturen der beide gemeenten, en zegt ten slotte, dat dientengevolge door den Gemeente-raad van Ruinerwold is vastgesteld:

1°. Om het onderhoud van den weg van Meppel naar de Tweelinger brug voor hare rekening te nemen, mits dat door Meppel geen tol worde geheven, en de weg in vollen eigendom aan Ruinerwold worde afgestaan.

2°. Om op den geheelen weg twee tolboomen te planten als een te Tweelo en een in sectie 9 perceel 117. op een stukje grond de gemeente toebehoorende.

3°. Om op dien weg een tol te heffen volgens het door den raad voorgedragen tarief nagenoeg overeenkomende met het tarief voor de groote rijkswegen, zoowel als ook de vrijstelling vastgesteld bij Z. M. besluit van 25 October 1853 (st. bl. no. 59)

De Voorzitter stelt voor: Dat de raad moge besluiten de weg wanneer hij eenmaal gelegd en gemacadamiseerd is af te staan aan Ruinerwold.

De heer Slot, wil in dien afstand voorzigtigheidshalve ook de bruggen vermeld hebben.

De heer A. Roelink zegt er tegen te zijn, om den weg af

„Te Frankfort heb ik eene inrigting bezocht, waarin de hofraad Schott met aanvankelijk goed gevolg paling aankweekt.

„Dagelijks wordt onze inrigting van vischteelt te Hüningen door Zwitsersche, Schotsche en Iersche grondbezitters in oogenschouw genomen; ook is mijne werkplaats door den Hertog van Genua, den broeder van den Koning van Sardinie, met een langdurig bezoek vereerd.

„Alzoo wordt in bijna alle gedeelten van Europa, op het voorbeeld van Frankrijk, deze nieuwe nijverheidstak aangekweekt.

„Om zich een denkbeeld te vormen van de vruchten onzer wijze van vischfokken, moet men de honderd duizenden jonge forellen en zalmen in mijne werkplaats zien. En wanneer onder min gunstige omstandigheden zulke vruchten worden verkregen, dan mag men nog vrij wat gewigtiger uitkomsten verwachten, als eens door toedoen der Departementale Overheden groote vischvijvers worden aangelegd nevens de rivieren, die men als 't ware most willen bezaaijen. Deze vijvers, waarvan reeds een model aan den oever van de Doubs in werking is, zullen uit onze inrigting te Hüningen bevruchte visch-eijeren ontvangen; en de jonge visschen zullen, zoodra het instinct hun de behoefte aan ruime wateren aanwijst, door een traliewerk eenen uitweg naar de rivier vinden.

„Op die wijze zal de Huninger inrigting medewerken tot bevolking van al de Fransche wateren; en tevens zal het eene werkplaats blijven voor proeven, strekkende om vreemde vischsoorten aan onze wateren te gewennen en jonge visschen van nog zeldzamer soorten aan te fokken.

„Wij zullen eerlang beproeven, zalmen in de Rhone, dat is in de Middellandsche zee, te brengen. Voor deze groote proefneming worden reeds aanstalten gemaakt door de heeren Berthot en Detzem, twee bekwame ingenieurs, die mede voor de kunstmatige vischteelt werkzaam zijn."

—

Te Konitz is den 19 Augustus eene vrouw met de bijl onthoofd, welke moeder was van 14 kinderen. Zij was gehuwd met een arbeider te Kassabuda en aangeklaagd hare 4 jongste kinderen vermoord te hebben, door hun stroo in den mond stoppen, waaraan zij stikten. Zij heeft hardnekkig geloochend, tot dat zij het hoofd op het blok legde, toen bekende zij op de gemelde wijze hare kinderen vermoord te hebben.

Naaiwerktuigen.

Een fabrikant bij Edinburg heeft eene Amerikaansche uitvinding, reeds sedert eenigen tijd in de Vereenigde Staten in werking, naar Europa overgebragt en in zijne fabriek op uitgebreide schaal toegepast.— Eene kunstig uitgedachte machine heeft het gewone hand-naaijen vervangen. Het werktuig is zeer eenvoudig, grootendeels bestaat het uit gegoten metaal, en neemt niet meer ruimte in dan 2 kubiek-voet. — Om de machine te doen werken, draait men met de regterhand een klein rad, dat twee naalden in beweging brengt; de eene een regtstandige naald, de andere een gebogene. — Die twee naalden zijn aan 't werk aan het uiteinde van een plat vlak; de regtstandige boven, de gebogene aan de onderkant; — en over dat platte vlak heen beweegt men gaandeweg het stuk linnen of laken, dat, juist langs de verlangde lijn, door twee naalden bewerkt wordt, tot dat de twee klossen garen, die de naalden voorzien, zijn afgeloopen.

—

Dezer dagen werd te Sneek aangebragt, en, op bevel der justitie, door geneesheeren geschouwd het lijk van een 24-jarig jongeling met name Knobbe, die als knecht diende bij eenen landbouwer te Dijken, onder het behoor van Langweer. Zijn nek was gebroken, en hij dien tengevolge gestorven. Dit ongeluk had hem getroffen bij eene vechtpartij in korstwijl, waartoe hij een paar jongelingen, die met hem op het land bezig waren te hooijen, maar welken arbeid zij van wege den regen eenigen tijd moesten staken, uitdaagde, of waartoe hij werd uitgedaagd, als kunnende hij, naar zijne meening, alleen het wel tegen twee man klaren. Intusschen, hoe sterk en vlug ook, hij kwam al worstelende tegen den grond te vallen, brak den nek, en was, na verloop van 10 uren, een lijk.

—

Men heeft berekend, dat in Frankrijk 160,000 personen zijn, die met vergunning de jagt uitoefenen, en 480,000 stroopers, te zamen 610,000 jagers, die voor eene waarde van 32 millioen francs aan wild opdoen.

—

Het landgoed Islay in Schotland, het uitgestrekste, dat immer in Engeland ten openbaren verkoop is aangeboden, is dezer dagen te Edenburg gekocht door den heer Morrison van Londen voor 451,000 pd. st. (ƒ 5,412,000.)

staan, hij meent dat dezelve meer dan 109 pct. boven de kosten van onderhoud aan tol kan opbrengen.

De heer de Jonge wil mede den weg niet afstaan en wenschte voor dat over het aanhangige punt beslist werd, het tarief te kennen.

Hierover ontstaan verschillende discussien tot dat eindelijk de Voorzitter voorstelt de stukken in handen eener Commissie te stellen en waartoe zijn benoemd de HH. de Jonge, Slot, Roelink Hz., Blom en A. Roelink, met verzoek om het rapport spoedig in te dienen.

De heer de Jonge wilde gaaane de tijd bepaald hebben wanneer het rapport moet worden ingezonden.

De Voorzitter maakt zwarigheid der Commissie den tijd te bepalen met het oog op de particuliere werkzaamheden van elk der leden.

Het in de vorige vergadering ter inzage der leden gelegde rapport over de daarstelling van de vereischte localiteiten tot een kantoor voor de rijks telegrafie, welk rapport het voorstel inhoudt om bij wijze van proefneming een gebouw daar te stellen, en de directie om inlichtingen te vragen, hoedanig dergelijk gebouw behoort te worden ingerigt, wordt door den Voorzitter thans aan de orde gesteld.

De heer de Jonge is voor het telegraaf kantoor, hij meent, dat de daarstelling nu minder bezwaar oplevert dan later. Hij noemt de daarstelling wel een noodzakelijk kwaad, doch eenmaal komende moet ook Meppel niet achterblijven. De heer Roelink Hz. ondersteunt het gevoelen van den vorigen spreker. De heer Tonckens zal er tegen stemmen. Hij meent, dat het belang niet tegen de kosten kan opwegen.

De Voorzitter sluit daarop de beraadslagingen en zegt, dat hij volgens art. 28 van het reglement van orde in verband met art. 65 der gemeente-wet, alleen zijne raadgevende stem zal uitbrengen. Hij raadt de daarstelling bepaaldelijk af, als kan men geene opoffering van velen vorderen voor zaken waarvan weinigen dienst kunnen hebben.

De heer de Jonge wederlegt op eene uitmuntende wijze de bezwaren door den Voorzitter aangevoerd.

Bij stemming wordt het voorstel van de Commissie aangenomen met 6 tegen 2 stemmen, die van de heeren Tonckens en Robaard, en mitsdien tot de oprigting van een telegrafisch tusschen-kantoor besloten.

Nog worden aangenomen voor kennisgeving twee resultaten van HH. Ged. Staten en daarna de vergadering gesloten.

MENGELWERK.

Graanprijzen.

Naar wij van verschillende zijden vernemen, is de staat der gewassen in de provincie Groningen over 't algemeen gunstig. Van de aardappelziekte, schoon hier en daar bestaande, verneemt men weinig meer. Ook uit andere provinciën luiden de berigten bemoedigend. Uit Elburg schrijft men, dat de oogst, als het weder zoo blijft, die van vele jaren zal overtreffen. In de omstreken van Meppel stond de boekweit uitmuntend en neemt de aardappelziekte niet toe. — Apeldoorn: aardappelen en rogge gunstig, boekweit bij uitstek gunstig. — Amersfoort: de oogst allergunstigst binnen; boekweit buitengewoon in kwantiteit en kwaliteit; rogge half gewas, en aardappelen beloven eene ruime opbrengst. — Zevenbergen: de oogst uitmuntend, vooral van tarwe, rogge en erwten, schoon de opbrengst niet ruim. Oirschot: de oogst redelijk goed; rogge, gerst en haver goede kwaliteit en middelmatig beschot; boekweit belooft veel; aardappelen ruim en goed.

Van de berigten uit het buitenland voegen wij hierbij nog het volgende:

Omtrent den oogst en den toestand van de veldvruchten in Westfalen en Noordwestelijk Duitschland wordt gemeld, dat die meer dan bevredigend is. De opbrengst van tarwe, rogge en haver is over het algemeen rijk uitgevallen. De aardappelen staan uitnemend goed en hier en daar slechts is ziekelijkheid op te merken.

In Zwitserland valt de graanoogst over het algemeen gunstiger uit, dan men verwacht heeft.

Ten aanzien van den oogst in Polen wordt gemeld, dat die van tarwe als voldoende wordt beschouwd, dat de rogge een redelijk gewas heeft opgeleverd, de garst een goed, maar de haver een minder bevredigend. De opbrengst der aardappelen was voldoende, en de oogst der boomvruchten zeer overvloedig.

Te Venetië zijn de graanprijzen aanmerkelijk gedaald. [illegible] magazijnen zijn met koren gevuld.

Door berigten uit Odessa van den 16 tot den 20 Augustus [illegible]nemen wij, dat in die handelsplaats eene ongewone levendigheid heerschte. De overdekte magazijnen konden al het [illegible]gevoerde graan niet meer bevatten en er waren opslagplaatsen in de open lucht gemaakt. Er waren te Odessa van Konstantinopel drie tot vierhonderd schepen aangekomen, mees[illegible] om graan te laden. Honderden ladingen graan werden [illegible] Sulina door de ondiepte opgehouden.

De berigten uit New-York van den 20 Augustus, houden o. a. in, dat allerwege in de Ver. Staten de tarweoogst [illegible]nen was; hij had over het algemeen uitstekend goed graan [illegible] meer dan gemiddelde hoeveelheid opgeleverd; en de staat [illegible] graanmarkt was van dien aard, dat, zoodra de rijzing [illegible] graanprijzen in Europa te Nieuw-York bekend zou worden, waarschijnlijk groote hoeveelheden graan naar Engeland z[illegible]den worden gezonden.

Velen beschouwen de overal heerschende vrees voor het [illegible]gen der graanprijzen als overdreven en schrijven de tegenwo[illegible]dige betrekkelijke duurte der granen onder anderen daar[illegible] toe, dat de voorraad aan de Zwarte Zee, ten gevolge [illegible] moeijelijkheden tusschen Rusland en de Porte, die men [illegible] vleit nu weldra uit den weg geruimd te zien, nog niet [illegible] heel uitkomt. Overigens schijnt het denkbeeld, dat het hoo[illegible] wenschelijk is, evenzeer het regt van invoer als dat van [illegible]voer op de eerste levensbehoeften af te schaffen, meer en [illegible] ingang te vinden. Velen zien daarin het eenige middel [illegible] de telkens terugkeerende tijdelijke prijsverhooging, veel[illegible] [illegible]oorzaakt door speculatie-geest, te doen ophouden.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel van eene Dochter F. HORREUS de HAAS, Echtgenoote van

H. J. DAUZON.

de Wijk, 14 Sept. 1853.

De ondergeteekende beveelt de DRUKKERIJ van de *Provinciale Drentsche en Asser Courant* beleefdelijk aan tot het leveren van alle mogelijke **DRUK- en SMOUTWERK**, als: *Prijscouranten, Etiquettes, Visite- en Adreskaartjes, Wissels, Kwitantien, Facturen, Rekeningen, Rouw- en Trouwbrieven, Geregtelijke Acten, Borgtogten voor Verveeners, Briefjes van ingeladen turf etc.*; al het *materieel*, dat de Plaatselijke besturen, Rijks- en Gemeente-Ontvangers, Kerkvoogden, Deurwaarders, enz. enz. noodig hebben; hij hoopt goed werk goedkoop te leveren.

Assen, 19 Julij 1853.

M. T. Sz. GRATAMA.

ER IS VERMIST

DEN 12 SEPTEMBER 1853, UIT HET LAND VAN **Hk. GEERTS** TE *LUGTENBORG*, gemeente *Rolde*:

Eene **rood-bonte KOE, 6 jaren**, met een **bles**, loopende naar den **snuit scherp uit**; benevens een **KALF, zwart-bont, een jaar**, met een **kol**.

Die hiervan behoorlijk aanwijs kan doen, aan gemelden persoon, of aan FREERK SPEELMAN te *Stadskanaal*, zal daarvoor eenige belooning ontvangen.

Rolde, den 15 September 1853.

op het HOLLANDSCHE VELD, onder *Hoogeveen*, is voor ongeveer acht dagen komen aanloopen een **rood-bonte OS**, oud ongeveer **2½ jaar.**

De eigenaar kan dezelve terug bekomen, na aanmelding bij het GEMEENTE-BESTUUR van *Hoogeveen*, tegen terugbetaling der onkosten.

In den nacht van den 8sten Sept. j.l. verloren de Gebr. B. H. en M. MEIJERHOF alhier door **BRAND**, in hunne woning ontstaan, waarvan de oorzaak onbekend is, **2 Paarden, 11 Runderen, 50 Schapen**, de geheele **Oogst**, als **Boeren Inboedel**, zoodat beide zich ten eenemale van alles ontbloot zien, tenzij Christelijke werkdadige liefde ook hun betoond worde.

Het is daarom, dat zij uwe nog niet verdoofde menschenliefde inroepen hun nood te lenigen, dringend verzoekende, mildelijk met uwe giften bij te dragen tot het anders onherstelbaar verlies.

Welaan, de Heer ontsluite uwe harten, kent uwe roeping en weest mededeelzaam.

De ondergeteekende verklaart zich gaarne bereid tot het ontvangen van elke liefdegave, hen goedgunstig aanbevelende.

Appelscha den 15 Sept. 1853.

H. H. OKKEN,
Predikant.

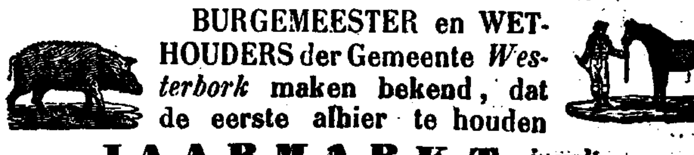

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Westerbork* maken bekend, dat de eerste albier te houden

JAARMARKT invalt op

VRIJDAG, DEN 30 SEPTEMBER E.[illegible]

Westerbork den 15 September 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
S. J. OOSTING,
J. T. KIJMMELL, l. s.

NAGEKOMENE BERIGT.

Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorz[illegible] te Rotterdam zijn aangegeven op 14 Sept.: 60 cholera-lijde[illegible] 8 herstelden en 32 overledenen.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 16 Sept.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	*f* 0.00	Boekweit, zand 65	N.pd. *f* [illegible]
„ N. Oml.	68	„	„ 9.50	„ „ 67	„ „ 6.[illegible]
dito.	70	„	„ 10.00	„ veen 64	„ „ [illegible]
„ „ Old.	68	„	„ 10.00	„ „ 66	„ „ [illegible]
„ „ „	70	„	„ 10.50	Paardeboonen.	*f* 7.50 à [illegible]
Rogge, N. Inl.	66	„	„ 7.50	Groene Erwten	„ 9.00 à [illegible]
„ O. „	68	„	„ 7.90	Graauwe „	„ 10.00 [illegible]
„ „ „	70	„	„ 8.30	Koolzaad	*f* 10.75 [illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible] 8.15	Gort, grove	„ 10.00 à 00[illegible]
„ „	50	„	„ 3.90	Gort, parel	„ 13.00 [illegible]
„ Voer	35	„	„ 0.00	Olie, raap per vat	41.00 [illegible]
„ „	40	„	„ 3.20	Raapkoeken	[illegible]
„ Zwarte	35	„	„ 2.70	Lijnkoeken	00.00 à [illegible]
„ „	40	„	„ 3.10	Boter ¼ ton	00.00 à [illegible]
Garst, N. wint.	54	„	„ 5.50	Boter ⅛ „	à 00[illegible]
„ „ „	56	„	„ 5.[illegible]		
„ „ zomer	56	„	„ 0.00		
„ „ knob.	60	„	„ 5.85		

Tarwe in een doen. Rogge prijshoudend. Boekweit 10 [illegible] cent lager verkocht. Garst iets hooger. Dikke Haver bij ge[illegible]ge aanvoer tot genoteerde prijzen wel te verkoopen. Voer [illegible] Zwarte bijna niet aan, en veel vraag. Koolzaad lager. Lijn[illegible] 25 cent lager en niet veel koopers. Gort als voren.

ASSEN, 15 Sept. Rogge *f* 8.25, *f* 7,25, *f* 7,00. Boek[illegible] 7,25, 7,00, 6,75. Boter 80 a 75 ct. het Ned. pd. Aardapp[illegible] *f* 2,50 à *f* 1,75. Prijs van het brood *f* „-00 de 6 N. ℔

HOOGEVEEN, 13 Sept. Rogge *f* 8.40. Boekweit *f* 6.[illegible] ver *f* 4.15. Boter Ned. pd. 90 cent. Zetting *f* 0.61.

COEVORDEN, 12 Sept. Rogge *f* 8.00. Boekweit *f* 7.[illegible] ter Ned. pd. 70 ct. Zetting f 0.58.

MEPPEL, 15 Sept. Rogge, f 7.75 à f 8.00; Boekweit, [illegible] f 7.00; Boter 1½ Ned. pd. f 1,40 á f 1,50. Boter per [illegible] *f* 18,00 à *f* 19.00. Zetting f 0.60.

AMSTERDAM, 14 Sept. TARWE tot vorige prijzen [illegible] eenigen handel; in Entr.: 129 ℔ bonte Poolsche *f* 390: 1[illegible] geringe dito *f* 375; in Cons: 127 ℔ Mecklenb[illegible]; 1[illegible] Vriesche *f* 340; 124 ℔ Groninger *f* 325 [illegible] Zaan; 134 [illegible] banka *f* 375. — ROGGE tot [illegible] vorige prijzen met g[illegible] handel; in Entr.: 123 ℔ Odessa *f* 238; 118 ℔ nieuwe Arch[illegible] *f* 230; 118 ℔ jarige dito *f* 225; in Cons.: 121, 123 ℔ Pr[illegible]sche *f* 237, 243; 123 ℔ Donau *f* 242; 122 ℔ dito *f* 236 a[illegible] Zaan; 123 ℔ Odessa *f* 245. — GARST als voren: 99 ℔ O[illegible]mer Winter *f* 180. — HAVER en BOEKWEIT zonder h[illegible] KOOLZAAD in een doen: Holsteinsch £ 67; op 9 vat O[illegible]delijk £ 72,50; in Nov. £ 74; Dec. £ 74,50; April £ 73[illegible] LIJNZAAD zonder handel. — RAAPOLIE onveranderd; [illegible] *f* 40,25; Vliegend *f* 39,25; 1o Oct. *f* 39,75, 50; Nov. *f* [illegible] 50; Dec. *f* 41; Mei *f* 41,25. — LIJNOLIE niet willig[illegible] 6w. *f* 32; Vlieg. *f* 31, 30,75, 1o Oct., Nov. en Dec. *f* 30[illegible] Maart. April en Mei *f* 30. — HENNEPOLIE op 6w. *f* 3[illegible] Vliegend *f* 38,50. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks [illegible] 86. — LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* 11 a 13,50.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 15 Sept. 1853.

			GEBLEVEN.				GE[illegible]
Nederl. W. S.	2½	pct.	62¼	*Polen.* Oblig.	4	pct.	[illegible]
„ „	3	„	76	*Spanje.* Oblig.	1	„	[illegible]
„ „	4	„	94⅝	Obligatien	3	„	[illegible]
Amort. Synd.	3½	„	93½	Binnenl.	3	„	[illegible]
Handelm.	4½	„		Amortisable			
O.I. Leening	4	„		Bewijz. Coup.		„	[illegible]
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	4½	„		Oblig. Goll	5	„	[illegible]
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	[illegible]
Rusl. Ob. Hope	5	„	108⅛	„ Metal.	5	„	[illegible]
Dito 1828/29	5	„	107¾	„ „ N.	5	„	[illegible]
Cert. 1831/33	5	„		„ „	2½	„	[illegible]
Dito 1840	4	„	92½	*Belgie*, Cert.	2½	„	[illegible]
Dito Stieglitz	4	„	91½	Rothschild	2½	„	[illegible]
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.*, Lond.	5	„	[illegible]
Cert. van dito	6	„		„	4	„	[illegible]
				Amerika Bank-Act.			[illegible]

LA MUTUALITÉ JUDICIAIRE

BUREAUX ET ADMINISTRATION
11, Passage Saulnier.

SOCIÉTÉ MUTUELLE D'ASSURANCE

LÉGALEMENT CONSTITUÉE PAR ACTES ENREGISTRÉS ET PUBLIÉS CONFORMÉMENT A LA LOI

POUR LE

RECOUVREMENT DES CRÉANCES et contre la **PERTE DES FRAIS DE PROCES**

En matière Contentieuse, Civile, Commerciale et Administrative.

LE CAPITAL SOCIAL de la Société gérante fixé à **100,000 FR.**

Est divisé en

100 Actions de 100 fr. 1re Série. | **250 Actions de 40 fr. 3e Série.**
500 — 60 fr. 2e Série. | **1500 — 20 fr. 4e Série.**

LA MUTUALITÉ JUDICIAIRE

A pour **objet** de se charger, pour le compte de ses adhérents, à ses frais, risques et périls, de leurs recouvrements et de toutes leurs affaires litigieuses.

Et pour **But de diminuer les frais, de restreindre les poursuites, de prévenir les faillites, de concilier les procès**, et de préserver ainsi ses adhérents, contre la perte des **frais** de justice.

CONSEIL DE SURVEILLANCE

MM. SUSSE FRÈRES, 31, place de la Bourse. Papeterie du Sénat, fournisseurs de la Maison de l'Empereur et de S. A. I. la princesse Mathilde.
PUJOL, 14, rue de Bondy. Porcelaines, spécialité pour lampistes et monteurs en bronze.
ADAM, 29, rue St-Jacques. Graveur sur métaux.
LEFÈVRE et Cie, 39, rue d'Amsterdam.
CABANTOUS-THIVA, 220, rue St-Denis. Ganterie en gros.
BOURGEOIS, 277, rue St-Denis. Parfumeur.
BARRE FILS AINÉ, 15, rue du Temple. Savons, soude et potasse.
CH. HUMBERT, 21, rue du Pont-aux-Choux. Fabricant de bronzes.

MM. VENDRYES et MULLER, 26, rue des Gravilliers. Fondeurs en cuivre.
JEAN SCHNEIDER, 45, rue des Noyers. Papiers de fantaisie.
C. BRIDON, 18, rue Favart. Transports maritim.
HUGUES LEGAVRE, 148, rue Saint-Denis. Fabrique de passementerie.
MOQUET, 54, faubourg du Temple. Fabrique de cartons et cartes.
REGNOULT, 15, rue Saint-Quentin.
EUGÈNE THOMAS, 111, rue Montmartre. Directeur de *La Normandie*, compagnie d'assurance contre l'incendie.
HENRI VINCENT ainé, 9, rue des Enfants-Rouges, Fabrique d'encadrements.

CONSEIL JUDICIAIRE

MM. DUMAS, notaire;
NOUGUIER, avocat à la Cour de Cassation et au Conseil d'État;
JOSSEAU, avocat à la Cour impériale de Paris;
ROGER, avoué d'Appel;
PROTAT, avoué de première instance;

MM. BEAUVOIS, agréé;
THOMAS, avocat;
VASSEROT, avocat;
MANUEL, avocat;
Huissier de la Société: CHAUVEAU;
Commissaire-priseur: LEVILLAIN;

La Mutualité Judiciaire demande en Province et à l'Étranger des Agents et des Correspondants.

Ter BOEK- en COURANTDRUKKERIJ
van **M. T. Sz. GRATAMA**, te Assen.